

Organizacija suda Europske unije

Dražić, Antonia

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic "Nikola Tesla" in Gospić / Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:323572>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-28**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

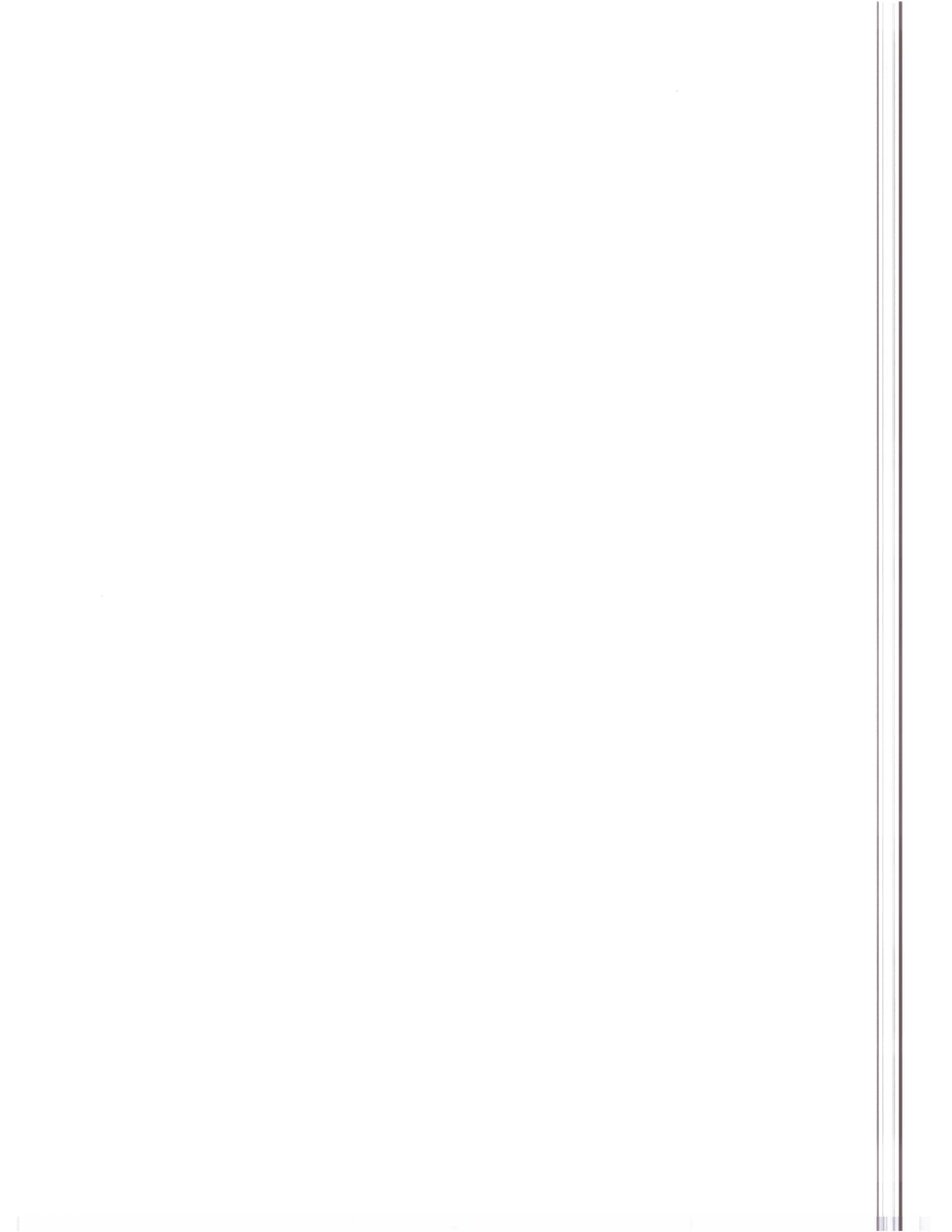
VELEUČILIŠTE NIKOLA TESLA U GOSPIĆU

Antonia Dražić

ORGANIZACIJA SUDA EUROPSKE UNIJE

Završni rad

Gospić, 2015.

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Stručni studij

ORGANIZACIJA SUDA EUROPSKE UNIJE

Završni rad

MENTOR:

Dr.sc. Mirko Klarić, prof.

STUDENTICA:

Antonia Dražić

MBS: 2963000234/10

Gospić, rujan 2015.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

UPRAVNI odjel

Gospić, 16. 09. 2015.

ZADATAK

za završni rad

Pristupniku ANTONIJI DRAŽIĆ MBS: 2863000234/10

Studentu stručnog studija UPRAVNI izdaje se tema završnog rada pod nazivom
ORGANIZACIJA SUDA EUROPSKE UNIJE

Sadržaj zadatka :

ANALIZIRATI I PRELUTIRATI USTROJSTVO
I FUNKCIONIRANJE SUDA EUROPSKE UNIJE.

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: MIRO KLARIĆ zadano: 16. 09. 2015. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Pročelnik odjela: [potpis] predati do: _____
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Student: ANTONIJA DRAŽIĆ primio zadatak: 18 SEP. 2015. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

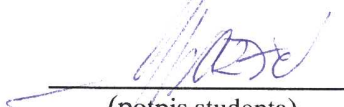
Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom ORGANIZACIJA FUDA
EUROPSKE UNIJE izradio/la samostalno pod
nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr. sc. MIRKA KLARIĆA, prof.

Ime i prezime

(potpis studenta)

I. PREDGOVOR

Završni rad s temom „Organizacija suda Europske unije“ napisan je pod vodstvom mentora dr. sc. Mirka Klarića, prof., u sklopu kolegija Državno-političko uređenje i politička ekonomija Republike Hrvatske na Veleučilištu Nikola Tesla u Gospiću, Upravni stručni studij.

Ovom prilikom zahvaljujem se profesoru na susretljivosti te prihvaćanju mentorstva, svim profesorima na Veleučilištu Nikola Tesla, te tetama u referadi.

II. SAŽETAK

Kako bi bolje razumjeli čemu Europska unija, te koja je svrha priključivanja Hrvatske istoj, osim zadatka koji mi je dan, a to je Organizacija suda Europske unije, pisat ću i o nastanku Unije, kako se razvijala kroz povijest, o najznačajnijim aktima, te ostalim institucijama od kojih svaka ima svoju ulogu, te su međusobno povezane. Najviše ću se vezati uz temu organizacije suda Europske unije, a osim najznačajnije podijele na Sud, Opći sud i Službenički sud, dotaknut ću se i teme ostalih službi.

III.	SADRŽAJ	
IV.	UVOD.....	1
1.	OPĆENITO O EUROPSKOJ UNIJI.....	2
1.1.	Schumanova deklaracija.....	2
1.2.	Prve države članice i proširenja.....	3
1.2.1.	Ugovor iz Maastrichta.....	4
1.2.2.	Ugovor iz Amsterdama.....	4
1.2.3.	Ugovor iz Nice.....	5
1.2.4.	Lisabonski ugovor.....	5
1.3.	Proširenja Europske unije.....	5
1.3.1.	Ulazak Hrvatske u Europsku uniju.....	6
2.	INSTITUCIJE EU.....	7
2.1.	Europski parlament.....	7
2.2.	Europsko vijeće.....	8
2.3.	Vijeće Europske unije (Vijeće ministara)	8
2.4.	Europska komisija.....	8
2.5.	Sud Europske unije.....	9
2.6.	Europska središnja banka.....	9
2.7.	Europski revizorski sud.....	9
3.	SUD EUROPSKE UNIJE.....	10
3.1.	Povijesni prikaz.....	10
3.2.	Organizacija suda.....	11
4.	SUD.....	12
4.1.	Nadležnost i postupak.....	12
a)	Prethodni postupak.....	12
b)	Izravne tužbe.....	13
4.2.	Suci.....	15
4.2.1.	Izbor sudaca.....	16

4.2.2.	Imunitet sudaca.....	16
4.2.3.	Prestanak dužnosti sudaca.....	17
4.3.	Predsjednik Suda.....	17
4.4.	Potpredsjednik suda.....	17
4.5.	Nezavisni odvjetnici.....	18
4.6.	Tajnik suda.....	19
4.6.1.	Dužnosti tajnika suda.....	19
4.7.	Osnivanje sudskih vijeća.....	20
4.8.	Kalendar rada Suda.....	20
5.	OPĆI SUD.....	21
5.1.	Suci Općeg suda.....	21
5.2.	Predsjednik Općeg suda.....	22
5.3.	Sudska vijeća.....	22
5.4.	Postupak.....	23
5.5.	Tajnik	24
5.5.1.	Rad tajništva.....	24
5.6.	Besplatna pravna pomoć.....	25
6.	SLUŽBENIČKI SUD.....	26
6.1.	Suci.....	26
6.2.	Predsjednik Službeničkog suda.....	26
6.3.	Sudska vijeća.....	27
6.4.	Tajnik.....	27
6.5.	Kalendar rada Službeničkog suda.....	28
6.6.	Postupak.....	28
6.7.	Zaštita identiteta	29
7.	UNUTARNJE USTROJSTVO SLUŽBI.....	30
7.1.	Prevoditeljske službe.....	30
7.2.	Ostale službe.....	31

V.	ZAKLJUČAK.....	32
VI.	POPIS LITERATURE I IZVORI	

IV. UVOD

U svom radu željela bih pojasniti način funkcioniranja Suda Europske unije odnosno kako je došlo do stvaranja jedne takve institucije, te koja je uloga Suda u svakodnevnom životu građanina Europske unije. Ideja uređenja Europe utemeljene na gospodarskoj solidarnosti pripisuje se Robertu Schumanu, koji je želio smiriti situaciju koja je u to vrijeme vladala Europom. Vlade Belgije, Italije, Luksemburga i Nizozemske složile su se s tom idejom, te je na taj način došlo do osnivanja Europske zajednice za ugljen i čelik. Zajednica se mijenjala kroz povijest, sklapali su se različiti ugovori, uvedena je posebna valuta Euro, nove članice su se pridružile toj zajednici, da bi na kraju dobili uniju u kojoj se danas nalazi i Hrvatska, Europsku uniju temeljenu na vladavini prava. Osnovane su institucije od kojih sam se odlučila pisati o onoj koja mi je najbliža, Sudu Europske unije smještenom u Luksemburgu. U početku je postojao jedan sud, ali se s vremenom zbog povećanog obima posla, što je logična posljedica sve većeg broja novih država članica pa tako i predmeta, javila potreba za još jednim sudom, a kasnije i drugim. Danas, Sud Europske unije se sastoji od Suda, Općeg suda i Službeničkog suda, te ostalih službi suda koje pomažu u radu (što ne znači da se takva struktura neće promijeniti). Svaki od sudova ima vlastiti statut i vlastitu organizaciju posla te drukčiju nadležnost. Sud se bavi prethodnim pitanjima i izravnim tužbama, te postupa po žalbama protiv odluka Općeg suda. Opći sud osnovan radi preopterećenosti Suda, prvenstveno nazvan Sud prve instance, se bavi tužbama koje podnose države članice protiv Komisije, protiv Vijeća, tužbe radi naknade štete te protiv Ureda za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajn), te mu se može podnijeti žalba na odluke Službeničkog suda koji pak odlučuje u sporovima između službenika europskih institucija i institucija Europske unije. Zbog višejezičnosti potrebno je osigurati kadar koji se može nositi sa zahtjevima takve institucije pa je tako bitna uloga prevoditeljskih jedinica kako bi pravo Europske unije bilo dostupno svim državama članicama na jednak način. Za broj od više od 2000 zaposlenika potrebno je osigurati i adekvatnu zgradu, što je kroz povijest također bio jedan od problema Zajednice, a sve to kako bi se omogućilo obavljanje najbitnije zadaće Suda, a to je tumačenje i osiguranje jednake primjene prava u svim državama članicama te rješavanje sporova između vlada država članica i institucija EU. Privatne osobe, poduzeća ili organizacije mogu se obratiti Sudu ako smatraju da je neka od institucija EU-a prekršila njihova prava. Ne postoji ni jedan sud koji pod svojim krovom ima toliko različitih nacionalnosti i višejezičnosti. To je ljepota internacionalnog okruženja.

1. OPĆENITO O EUROPSKOJ UNIJI

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, postali smo dio Europske obitelji koja ujedinjena u različitostima pokušava pronaći bolje sutra za sve države članice, a ujedno osigurati dobre odnose i mir među ostalim državama nečlanicama. Ideja Europske unije je bila potaknuti države da postanu ovisne jedne o drugima te da se na taj način izbjegnju sukobi. Postupno, od gospodarske unije, Europska unija se razvila u političku uniju. Glavni gospodarski pokretač Europske unije je stvaranje jedinstvenog unutarnjeg tržišta kojim se omogućava slobodno kretanje robe, usluga, novaca. Zahvaljujući ukidanju graničnih kontrola među državama članicama moguće je živjeti i raditi u inozemstvu¹ te jednostavnije putovati.

1.1. Schumanova deklaracija

Dan koji se smatra rođenjem Europske unije je dan izlaganja Schumanove deklaracije. Robert Schuman je bio francuski državnik i pravnik, te je jedan od glavnih osnivača Europske unije obzirom je kao ministar vanjskih poslova Francuske, 9. svibnja 1950. godine, predstavio svoje ideje u kojima je izložio prijedlog novog uređenja Europe koji bi bio utemeljen na gospodarskoj solidarnost. Predložio je stvaranje Europske zajednice za ugljen i čelik čije države članice bi se udružile u proizvodnji ugljena i čelika, tj. ujedinjavanje francuske i njemačke industrije ugljena i čelika pod zajedničku vlast. Robert Schuman je bio čovjek koji se zbog proživljenih ratnih strahota dvaju svjetskih ratova posvetio upravo tome, da pomiri Francusku i Njemačku kako ne bi došlo do novih ratnih sukoba, te kako bi se izgradila mirna, ujedinjena i prosperitetna Europa. Iz navedenog razloga danas se 9. svibnja 1950. obilježava kao Dan Europe. Uz himnu i zastavu, taj dan se uzima kao europski simbol, pa se u Hrvatskoj taj čitav tjedan u koji taj dan spada, obilježava kao Europski tjedan. U Europskim institucijama organiziraju se razne svečanosti te dani otvorenih vrata kako bi se građani pobliže upoznali sa radom institucija.

„Svjetski mir ne može se očuvati ukoliko se ne ulažu kreativni naponi razmjerni opasnostima koje ga ugrožavaju... Europa se neće stvoriti odjednom ili prema jednom jedinstvenom planu. Izgradit će se putem konkretnih postignuća koja će prvo stvoriti solidarnost de facto. Ujedinjavanje nacija Europe zahtijeva uklanjanje prastarog

¹ Neke države članice još uvijek imaju ograničenja za hrvatske državljane, pa je tako za rad u Austriji, Malti, Nizozemskoj, Sloveniji i Ujedinjenom Kraljevstvu još uvijek potrebna radna dozvola (podatak iz srpnja 2015. godine). Prijelazne mjere su na snazi do 30. lipnja 2020. godine.

neprijateljstva između Francuske i Njemačke... Imajući u vidu taj cilj, francuska vlada... predlaže da francusko-njemačka proizvodnja ugljena i čelika, kao jedna cjelina, bude stavljena pod zajedničku nadležnost Visokog povjerenstva, u sklopu jedne organizacije koja je otvorena za sudjelovanje i drugih zemalja Europe. Objedinjavanje proizvodnje ugljena i čelika odmah bi trebalo osigurati uspostavu zajedničkih temelja gospodarskog razvitka, kao prvog koraka k federaciji Europe... Tako uspostavljena solidarnost u proizvodnji dovest će do toga da svaki rat između Francuske i Njemačke postane ne samo nezamisliv, nego i materijalno nemoguć... Na taj će se način, jednostavno i brzo, ostvariti ona fuzija interesa koja je nužna za uspostavu jedinstvenog gospodarskog sustava; to može biti poticaj iz kojeg će izrasti šire i dublje zajedništvo među zemljama koje su dugo bile međusobno suprotstavljene kroz krvave podjele.”

(iz Schumanove deklaracije, 9. svibnja 1950. godine)

1.2. Prve države članice i proširenja

Vlade Belgije, Italije, Luksemburga i Nizozemske, te njemački kancelar Konrad Adenaur, složili su se sa Schumanovom idejom te su 18. travnja 1951. godine potpisali Pariški ugovor, tj. Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik (EZUČ). Pariški ugovor je stupio na snagu 25. srpnja 1952. godine. Tijela osnovana unutar te zajednice su: Vijeće ministara, Savjetodavna skupština, Sud te Izvršni organ (Visoka vlast). Prvi predsjednik Visoke vlasti je bio Jean Monnet koji je učinio mnogo za oporavak francuskog gospodarstva. 1955. godine Monnet je osnovao Akcijski odbor za Sjedinjene Države Europe, te je ubrzo nakon toga Ugovorom iz Rima 1957. godine osnovana Europska ekonomska zajednica (EEZ) iz koje je pak 1967. godine proizašla Europska zajednica. Ugovorom iz Rima 1957. godine osnovana je i Europska zajednica za atomsku energiju (EURATOM). Tim ugovorima postavljeni su kriteriji i temeljni ciljevi stvaranja zajedničkog tržišta koje bi osiguralo slobodno kretanje ljudi, roba, usluga i kapitala. EURATOM je postavio ciljeve razvoja istraživanja nuklearne energije i njezine upotrebe u civilne svrhe. 1. siječnja 1958. godine Rimski ugovor je stupio na snagu te je konstituirana Komisija, a kao prvi predsjednik iste je izabran Walter Hallstein. Prva sjednica Europskog parlamenta održana je 19. ožujka 1958. godine te je kao prvi predsjednik izabran Robert Schuman.

Potpisivanjem Sporazuma o udruživanju organa EEZ-a, Europske zajednice za ugljen i čelik te EURATOM-a naziv Europske zajednice se koristi za naziv navedenih triju zajednica. 1968. godine zemlje članice EEZ uvode carinsku uniju kojom je ukinut ekonomski prostor u kojem države članice ukidaju međusobne carine ili takse, te kvantitativna ograničenja dok prema trećim zemljama uvode zajedničku carinsku tarifu. 1986. godine je potpisan Jedinostveni europski akt kojim je značajnije izmijenjen Rimski ugovor o EEZ te su tim aktom definirane nadležnosti Zajednice kao što su socijalna politika, zaštita okoliša, istraživanje i tehnološki razvoj te gospodarska i socijalna kohezija, odnosno stvoreni su pravni temelji za stvaranje jedinstvenog tržišta.

1.2.1. Ugovor iz Maastrichta

7. veljače 1992. godine potpisan je Ugovor o Europskoj uniji poznat kao Ugovor iz Maastrichta (stupio na snagu 1. studenoga 1993. godine). Do Ugovora iz Maastrichta struktura EU se prikazivala u tri stupa. Prvi stup je obuhvaćao Europsku zajednicu, drugi je prikazivao zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, dok je treći stup prikazivao policijsku i pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima. Ugovorom iz Maastrichta je uspostavljena Europska unija te je europska integracija iz gospodarske prerasla u političku. Navedeno znači da države članice moraju donositi zajedničke odluke o mnogim pitanjima. Značajni ciljevi su uspostavljanje ekonomske i monetarne unije, jedinstvene valute, zajedničke vanjske i sigurnosne politike, zajedničke obrambene politike i obrane, uvođenje građanstva Unije, te uska suradnja u pravosuđu i unutarnjim poslovima. Ugovor iz Maastrichta je spojio Rimski ugovor i Jedinostveni europski akt dok je Europska ekonomska zajednica preimenovana u Europsku zajednicu (EZ), a Ugovor o EEZ-u postaje Ugovor o EZ-u.

1.2.2. Ugovor iz Amsterdama

17. lipnja 1997. potpisan je Ugovor iz Amsterdama (stupio na snagu 1. svibnja 1993. godine). Amsterdamskim ugovorom proširene su nadležnosti Europskog suda u području drugog i trećeg stupa, odnosno izmijenjeni su osnivački ugovori triju zajednica te Ugovor iz Maastrichta u području zajedničke i vanjske politike. Također uloga Europskog parlamenta je ojačana, te je uvedena suspenzija država članica iz postupka donošenja odluka u slučaju ustrajnog kršenja temeljnih načela.

1.2.3. Ugovor iz Nice

11. prosinca 2000. potpisan je Ugovor iz Nice. Bitne odredbe tog Ugovora se odnose na sastav institucija, način odlučivanja u Vijeću te uspostava Eurojusta. Jedan od glavnih razloga donošenja Ugovora iz Nice jest rješavanje institucionalne prilagodbe Europske unije pred novim proširenjem Unije. Ugovorom iz Nice dolazi do izmjene sustava Komisije i redefiniranje sustava glasovanja u Vijeću.

1.2.4. Lisabonski ugovor

1. prosinca 2009. godine stupio je na snagu Lisabonski ugovor kojim Europska unija stječe međunarodnu pravnu osobnost koja na temelju međunarodnog prava može stjecati prava i preuzimati obveze. Sve države članice, osim Irske, tražile su samo parlamentarnu ratifikaciju.² Svrha Lisabonskog ugovora je demokratičnija i učinkovitija Europska unija, spremnija u ujedinjena u rješavanju globalnih problema. Glavne promjene su: veće ovlasti Europskom parlamentu, promjena postupka glasovanja u Vijeću, građanska inicijativa, stalni predsjednik Europskog vijeća, nova funkcija visokog predstavnika za vanjske poslove, nova diplomatska služba EU-a. Jedna od apsolutnih novina je definitivno mogućnost istupanja iz Unije, što nije bilo predviđeno do tad u tekstu Osnivačkih ugovora.³

Lisabonskim ugovorom ukida se razlikovanje Europske zajednice i Europske unije te se zadržava isključivo naziv Europska unija. Današnja Europska unija se temelji na Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije koji su prihvaćeni upravo Lisabonskim ugovorom.

1.3. Proširenja Europske unije

1. proširenje: 1. siječnja 1973. godine – Velika Britanija, Danska, Irska
2. proširenje: 1. siječnja 1981. godine – Grčka
3. proširenje: 1. siječnja 1986. godine – Španjolska i Portugal
4. proširenje: 1. siječnja 1995. godine – Austrija, Švedska i Finska
5. proširenje: 1. svibnja 2004. godine – Cipar, Češka, Estonija, Litva, Latvija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija

² Irska je tražila referendumsko izjašnjenje svojih građana. Referendum je održan 12. lipnja 2008. godine i to sa negativnim rezultatom za Lisabonski ugovor.

³ O tome vidi: Sinša Rodin i Iris Goldner Lang, Lisabonski ugovor – što je novo? str. 1-25

1. siječnja 2007. godine – Bugarska i Rumunjska
6. proširenje: 1. srpnja 2013. godine – Hrvatska

1.3.1. Ulazak Hrvatske u Europsku uniju

Hrvatska je zahtjev za punopravno članstvo u Europsku uniju podnijela 21. veljače 2003. godine dok je službeni status kandidata dobila 18. lipnja 2004. godine. Pregovori o članstvu u EU su bili podijeljeni u nekoliko faza, a najbitniji preduvjet da bi pregovori mogli i početi bila je potpuna suradnja Hrvatske sa Haškim sudom. Hrvatska je trebala napredovati u 35 poglavlja kako bi udovoljila uvjetima Unije. Najveći problemi su bili: državna uprava, stanje u pravosuđu, korupcija, suradnja sa sudom u Haagu, pravo nacionalnih manjina te odnosi sa Slovenijom. 10. lipnja 2011. godine José Manuel Barosso je u ime Komisije predložio zatvaranje pristupnih pregovora sa Hrvatskom, Europsko vijeće je tu odluku podržalo, te je 9. prosinca 2011. godine u Bruxellesu, konačno i potpisan Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

2. INSTITUCIJE EU

Prema čl. 13. UEU „Unija ima institucionalni okvir koji stremi promicanju njenih vrijednosti, ostvarivanju njenih ciljeva, služi njenim interesima, kao i interesima njenih građana i država članica, te koji osigurava konzistentnost, učinkovitost i kontinuitet njenih politika i aktivnosti“. Prema protokolnom redoslijedu od 1. siječnja 2009. godine, odnosno od Lisabonskog ugovora, službene institucije Europske unije su Europski parlament, Europsko vijeće, Vijeće Europske unije (Vijeće ministara), Europska komisija, Sud Europske unije, Europska središnja banka, Europski revizorski sud.

2.1. Europski parlament

Predstavničko tijelo građana država članica Europske unije jest Europski parlament. Njegovi članovi se od 1979. godine biraju svakih pet godina izravno na izborima u državama članicama. Člankom 20(2)b UFEU-a se jamči aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima i na izborima za Europski parlament, svakom građaninu Unije koji živi u bilo kojoj državi članici. Europski parlament ima aktivnu i pasivnu legitimaciju pred Europskim sudom. Može pokretati sudske postupke protiv drugih institucija EU, kao što i druge institucije, države članice te pojedinci mogu pred Sudom Europske unije tražiti poništenje akata koje Europski parlament donosi.⁴

Europski parlament obavlja tri glavne skupine zadaća:

- ima zakonodavne ovlasti, te na inicijativu Europske komisije, zajedno s Vijećem ministara donosi propise, pri čemu, u zakonodavnom postupku osigurava demokratski legitimitet na europskoj razini. Redovni zakonodavni postupak daje EP jednaku političku moć kakvu ima i Vijeće ministara, tj. bez većine glasova u EP, propisi ne mogu biti prihvaćeni. Od stupanja na snagu Lisabonskog ugovora, EP suodlučuje s Vijećem i u pitanjima bivšeg trećeg stupa. U području vanjske i sigurnosne politike EP nema zakonodavnih ovlasti;

- nadzire rad drugih institucija EU, poglavito Europske komisije. Može politički utjecati na postupak izbora članova Komisije, te može, dvotrećinskom većinom, izglasati povjerenje ili nepovjerenje čitavoj Komisiji;

⁴ Čapeta Tamara i Rodin Siniša, Osnove prava Europske unije, str. 28.

- ima proračunske ovlasti koje dijeli s Vijećem ministara. Pritom može prihvatiti ili odbaciti proračun u cijelosti. dodatno, EP kontrolira izvršavanje proračuna od strane Komisije pri čemu svake godine razrješava Komisiju odgovornosti za troškove prethodne godine.⁵

2.2. Europsko vijeće

Europsko vijeće sastoji se od šefova država ili vlada svih zemalja EU-a, predsjednika Komisije i predsjednika Europskoga vijeća, koji predsjedava sastancima. Na sastancima sudjeluje i visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Predsjednik Vijeća predstavlja EU u međunarodnim odnosima. Današnji predsjednik Vijeća je Donald Tusk. Glavne zadaće predsjednika Europskog vijeća su da u suradnji s Komisijom upravlja radom Europskog vijeća u utvrđivanju općeg političkog smjera i prioriteta Europske unije; promiče koheziju i konsenzus u Europskom vijeću; te zastupa Europsku uniju na vanjskopolitičkome planu u međunarodnim pitanjima i pitanjima sigurnosti.⁶ Prije nego što je Lisabonski ugovor stupio na snagu Europsko vijeće nije bilo zasebna institucija. Vijeće nema zakonodavnu funkciju već daje poticaje za razvoj EU te prihvaća opće političke smjernice i prioritete.

2.3. Vijeće Europske unije (Vijeće ministara)

Vijeće EU-a sastoji se od nacionalnih ministara svih država članica koji donose zakonodavstvo i usklađuju politike. Vijeće ministara obnaša i proračunsku funkciju, oblikuje politike i ima i koordinativnu funkciju. Uz Europski parlament Vijeće ministara je glavno regulatorno tijelo EU. U većini zakonodavnog postupka suodlučuje sa Europskim parlamentom dok u nekim područjima ima i samostalnu zakonodavnu ovlast uz savjetovanje sa Europskim parlamentom.

2.4. Europska komisija

Europska komisija zastupa i podupire interese EU kao cjeline. Sjedište Komisije je u Bruxellesu dok su neke službe smještene i u Luxembourgu. Sadašnji predsjednik je Jean-Claude Juncker. Tim od 28 povjerenika se imenuje svakih pet godina, odnosno svaka država članica ima po jednog povjerenika.

⁵ Čapeta Tamara i Siniša Rodin, Osnove prava Europske unije, str. 28.

⁶ http://europa.eu/about-eu/basic-information/eu-presidents/index_hr.htm

Glavne zadaće Komisije su:

- predlaganje zakonodavnih akata koje zatim donose suzakonodavci, odnosno Europski parlament i Vijeće Ministara; provedba europskog prava, prema potrebi uz pomoć Suda EU-a; utvrđivanje ciljeva i prioriteta djelovanja koji se svake godine iznose u programu rada Komisije te rad na njihovu ostvarivanju; upravljanje politikama EU-a i proračunom te provedba tih politika i izvršavanje proračuna; predstavljanje Unije izvan Europe, primjerice pri sklapanju trgovinskih sporazuma između EU-a i trećih zemalja.⁷

2.5. Sud Europske unije

Tumači pravo Europske unije kako bi se osigurala njegova jednaka primjena u svim državama članicama. Osim toga rješava sporove između vlada država članica i institucija EU. Privatne osobe, poduzeća ili organizacije mogu se također obratiti Sudu ako smatraju da je neka od institucija EU-a prekršila njihova prava. Više o Sudu Europske unije pisat ću u sljedećem poglavlju.

2.6. Europska središnja banka

Europska središnja banka (ESB) sa sjedištem u njemačkome gradu Frankfurtu upravlja europskom zajedničkom valutom eurom te osigurava stabilnost cijena u EU-u te održavanje stabilnosti financijsko sustava. ESB surađuje sa središnjim bankama svih 28 država članica. ESB je također odgovoran za razvoj i provedbu ekonomske i monetarne politike EU-a.

2.7. Europski revizorski sud

Europski revizorski sud je osnovan 1975. godine, a sjedište mu se nalazi u Luxembourg. Provodi reviziju financija EU-a i glavna mu je uloga unapređenje upravljanja financijama EU te izvještavanje o korištenju javnih fondova.

⁷ http://ec.europa.eu/about/index_hr.htm

3. SUD EUROPSKE UNIJE

Sudska institucija Unije je Sud Europske unije. Sudski sustav Unije čine dva suda osnovana na Europskoj razini: Sud i Opći sud, ali i svi sudovi država članica Europske unije⁸. Pravo Unije je nadređeno nacionalnom pravu⁹ te Sud svojom praksom uvodi obvezu cjelovite primjene prava Unije u okviru njihova djelokruga te obvezu zaštite prava građana.

3.1. Povijesni prikaz

Države osnivačice Zajednice za ugljen i čelik odlučile su osnovati sudbeno tijelo koje će biti odgovorno za ujednačenu primjenu prava, provedbu prava te rješavanje sporova koje bi iz tog prava proizašlo. To tijelo su nazvali Sud Zajednice za ugljen i čelik. Kao privremeno rješenje odabran je Luxemburg koji je smješten na križanju bitnih prometnih putova središnje Europe. Naime Luxemburg je udaljen 188 km od Bruxellesa, 289 km od Pariza te 190 km od Kolna. Sud je 10. prosinca 1952. godine započeo s radom.¹⁰ Prve presude su donesene 21. prosinca 1954. godine i to u predmetima *C-1/54 France v. High Authority* i *C-2/54 Italy v. High Authority*.

Grad Luxemburg nije imao prikladan prostor za Sud tako da su u početku rada Sudu stavljene na raspolaganje različite zgrade. Uspostavom Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju uspostavljeno je novo sudbeno vijeće; Sud Europskih zajednica, koji je bio zajednički sud svim trima zajednicama. Opseg nadležnosti i broj djelatnika se povećao što je otežalo rad Suda. Ideja o izgradnji nove zgrade koja bi bila sjedište Suda realizirana je u projektu prve Palače Suda.¹¹

Palača Suda je svečano otvorena 9. siječnja 1973. godine te je na taj način omogućeno da se sve osoblje okupi na istom mjestu, međutim već 1985. godine došlo je do potrebe za novim prostorom. Razlog tomu bilo je uzastopno proširenje Zajednice. Kako bi očuvali njen vanjski izgled, arhitektima je nametnuto bitno ograničenje pri izradi aneksa. Na Palaču je dodana zgrada Erasmus, zatim zgrada Thomas More, te na kraju zgrada C. Danas je u planu,

⁸ Tamara Čapeta, Sudovi Europske unije, nacionalni sudovi kao europski sudovi (podaci izmijenjeni sukladno promjenama u prevođenju, tako se *Cour de justice* prevodi kao Sud, dok se *Tribunal* prevodi kao Opći sud)

⁹ značaj presude Van Gend en Loos – pravo Zajednice je više od međunarodnog prava

¹⁰ <http://hr.wikipedia.org/wiki/Luxembourg>

¹¹ realizacija tog projekta bila je povjerena belgijskim arhitektima Jamagneu i Vander Elstu, te luksemburškom arhitektu Conzemiusu

uz dva „zlatna“ tornja u kojem su smještene prevoditeljske jedinice, izgradnja trećeg C tornja koji bi trebao nositi titulu najvišeg tornja u Luxembourg.

3.2. Organizacija suda

Sud Europske unije se danas sastoji od tri suda i to Suda, Općeg suda i Službeničkog suda. Organizacija Europskog suda je uređena Ugovorom o Europskoj uniji, Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, Statutom suda i Pravilima postupka. Od 1952. godine postoji Europski sud koji je osnovan Rimskim ugovorom. Taj sud je osnovan i nastankom Europske ekonomske zajednice i Euratom zajednice. Tri suda su još 1958. godine spojena u zajedničku instituciju triju Zajednica. 1989. godine ovome sudu je pridodan novi sud koji se tada nazvao Sud prvog stupnja, isti je Lisabonskim ugovorom preimenovan u Opći sud. Novi sud je osnovan zbog preopterećenosti Europskog suda. Nadležnost suda nije proširena osnivanjem novog suda, već je postupak koji se do tad odvijao kao jednostupanjski postao dvostupanjski, što znači da u prvom stupnju danas odlučuje Opći sud, te da na odluke Općeg suda postoji mogućnost žalbe Europskom sudu. Ugovorom iz Nice je otvorena mogućnost za otvaranje novih sudova koji će u pojedinim predmetima suditi u prvom stupnju s mogućnošću žalbe na njihove odluke i to Općem sudu, odnosno u to vrijeme Sudu prvog stupnja. Lisabonskim ugovorom je preuzeta ta mogućnost uspostave specijaliziranih sudova na europskoj razini. Do danas je ta mogućnost iskorištena za službeničke sporove na način da je 2005. godine osnovan Službenički sud koji u prvom stupnju odlučuje u sporovima u kojima se s jedne strane javlja zaposlenik europske institucije odnosno potencijalni zaposlenik, a s druge strane institucija.

Nacionalni sudovi se ne spominju kao dio sudstva Europske unije, međutim Ugovorom o EU navodi se da će države članice osigurati dostatna pravna sredstva da se osigura djelotvorna sudska zaštita u područjima obuhvaćenim pravom EU. Navedeno znači da pravni sustav, odnosno sudski sustav EU uvelike ovisi o dobroj suradnji Europskih i nacionalnih sudova.

4. SUD

4.1. Nadležnost i postupak

Sudu su precizno definirane sudske nadležnosti koje on izvršava u okviru prethodnog postupka i različitih vrsta tužbi.

a) Prethodni postupak

- Zahtjev za prethodnu odluku

Člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije propisano je kako je Sud Europske unije nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču tumačenja Ugovora te valjanosti i tumačenja akata institucija, tijela, ureda ili agencija Unije. Kako bi se osigurala ujednačena primjena zakonodavstva Unije te izbjeglo različito tumačenje prava, nacionalni sudovi mogu, a nekad se i moraju obratiti Sudu sa zahtjevom za pojašnjenje tumačenja prava. Taj zahtjev se naziva zahtjev za prethodnu odluku (DDP - *demande de decision préjudicielle*) kako bi se riješilo prethodno pitanje. To znači da ukoliko se pred sudom države članice pojavi pitanje za koje smatra da je o tom pitanju potrebna odluka Suda kako bi mogao donijeti presudu, nacionalni sud može zatražiti od Suda da odluči o tome. Također, ukoliko se pred sudom neke države članice pojavi pitanje, a protiv čijih odluke prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka, isto je dužno uputiti Sudu. Ako se radi o pitanju u postupku u pogledu kojeg je nekoj osobi oduzeta sloboda, Sud Europske unije odlučuje u najkraćem roku. Zahtjev upućuje nacionalni sud i sve stranke pred tim sudom mogu sudjelovati u postupku pokrenutim pred Sudom. Sud u ovom postupku donosi presudu ili obrazloženo rješenje te je nacionalni sud dužan se držati tumačenja u predmetu o kojem odlučuje.

Nakon što nacionalni sud suspendira postupak obavješćuje Sud o tome. Tajnik Suda o navedenoj odluci obavještava stranke, države članice i Komisiju, institucije, tijela, ured ili agenciju Unije koja je donijela akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora. U prethodnim postupcima nacionalni sud podnosi Sudu pitanja u vezi s tumačenjem neke odredbe u obliku nacionalne odluke s nacionalnim postupovnim pravilima. Jezik postupka je uvijek jezik koji koristi nacionalni sud koji se obraća Sudu. Prevoditeljska služba Suda prevodi zahtjev za prethodnu odluku (DDP) na sve službene jezike Unije te se isti dostavlja svim strankama, državama članicama i institucijama EU. U Službenom listu se objavljuje obavijest u kojoj se

navode stranke te sadržaj pitanja. Stranke, države članice i institucije imaju dva mjeseca za podnošenje pisanih očitovanja Sudu.

b) Izravne tužbe (*des recours directs*)

- Tužba zbog povrede

U postupku pokrenutim zbog tužbe zbog povrede Sud nadzire da li države članice poštuju obveze koje su im nametnute od strane Unije. Ovom postupku prethodi faza postupka koju pokreće Komisija i u kojoj država članica ima mogućnost da odgovori na pritužbe koje su joj upućene. Ukoliko država članica ne otkloni povrede u tom postupku, tada se pred sudom može podnijeti tužba zbog kršenja prava Unije. Ukoliko Sud utvrdi povredu obveze, država članica ju je dužna otkloniti bez odgode. U slučaju da se Komisija ponovno obrati Sudu u tom predmetu, Sud ima pravo naložiti plaćanja paušalnog iznosa ili novčane kazne. U izravnim tužbama predmet se otvara slanjem tužbe tajništvu. Tajnik Suda u Službenom listu objavljuje obavijest o tužbi navodeći pravne navode i zahtjeve tužitelja. Suprotnoj stranci se dostavlja tužba s rokom od mjesec dana za odgovor. Nakon zaključenja pisanog dijela postupka stranke se pozivaju u roku od tri tjedna naznačiti da li žele održavanje rasprave, te ukoliko je odlučeno da će se održati, vodi se parnica na raspravi koja je javna. Nezavisni odvjetnik daje svoje mišljenje i predlaže Sudu rješenje postavljenog problema. To je usmeni dio postupka. Na temelju nacrt presude koju sastavlja sudac izvjestitelj, suci vijećaju.

- Tužba za poništenje

Sud je također nadležan za tužbe država članica protiv Europskog parlamenta, Vijeća i međuinstitucionalne tužbe. Tužbom za poništenje tužitelj zahtjeva poništenje akta i to uredbe, direktive ili odluke kojeg je donijela jedna institucija, tijelo, ured ili agencija Unije.

- Tužba zbog propusta

Tužbom zbog propusta se omogućava ispitivanje zakonitosti ne postupanja jedne institucije, tijela, ureda ili agencije Unije ali tek nakon što je ta institucija bila pozvana na postupanje. Tu se nadležnost za odlučivanje po tužbi dijeli između Suda i Općeg suda kao i kod tužbe za poništenje.

- Žalba

Pred Sudom se može podnijeti žalba protiv presuda i rješenja Općeg suda. Ta žalba se isključivo odnosi na pravna pitanja. U slučaju da je žalba dopuštena i osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda te može i sam riješiti spor ili može vratiti predmet na ponovno odlučivanje Općem sudu.

- Preispitivanje

Odluke Općeg suda na odluke Službeničkog suda mogu biti predmet preispitivanja predmeta prema uvjetima koji su predviđeni Protokolom Statuta Suda EU.¹²

Postupak pred sudom se odvija uglavnom u dvije faze pisanoj i usmenoj. Akt kojim se pokreće postupak (tužba ili zahtjev) predaje se tajništvu Suda, tamo predmet dobiva broj pod kojim se i dalje vodi i naposljetku objavljuje. Predmeti pred Europskim sudom se označavaju slovom C.

Presude se donose tajnim glasanjem na kojem ne može prisustvovati nitko drugi osim sudaca, te se uvijek objavljuju kao jedinstvene presude. Iz navedenog razloga nije moguće vidjeti da li je odluka donesena jednoglasno, većinom ili su suci imali eventualno različito mišljenje i kakvo. Budući tajnom glasanju ne mogu prisustvovati ni prevoditelji, kao jezik sporazumijevanja među sucima tradicionalno je izabran francuski. Sve presude se u pravilu donose najprije na francuskom jeziku, zatim se prevode na službeni jezik predmeta, a zatim i na ostale službene jezike Europske unije. Činjenica da je kao jezik sporazumijevanja izabran francuski je opravdana iz navedenog tradicionalnog razloga, međutim ipak se postavlja pitanje da li je svim sucima na jednak način moguće izraziti svoje mišljenje. Iako svi moraju znati francuski, da li je doista na isti način omogućeno iznošenje vlastitog stava? Jedna od specifičnih obilježja europskog prava je upravo to, višejezičnost. Presude i mišljenja su dostupni na internetskoj stranici Suda www.curia.eu na dan njihove objave ili čitanja, dok se naknadno objavljuju i u Zborniku sudske prakse.

Za svaki postupak koji se pokreće pred jednim od sudova Unije određen je jezik postupka. Jezik postupka je jedan od 24 službena jezika. U postupcima po izravnim tužbama tužitelj odabire jezik postupka pri čemu nije vezan ni svojim državljanstvom ni

¹² http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/#avantpropos

državljanstvom svog odvjetnika. Međutim, kada je tuženik država članica, jezik postupka je jezik ili jedan od jezika te države. Kada se jezik utvrdi, jezik postupka obvezno se upotrebljava tijekom cijelog postupka, kako u pisanom tako i u usmenom dijelu. Ovaj izbor ne veže samo stranke, već i treće osobe kojima se dopusti sudjelovanje u postupku u svojstvu intervenijenta. Verbalna komunikacija predmet je usmenog prevođenja. Radi poštovanja same prirode usmene rasprave istu nije moguće doslovno prevoditi tako da je zadatak usmenog prevoditelja da u stvarnom vremenu vjerno prenese poruku govorniku na drugom jeziku.

Osim navedenih postupaka, postoje posebni postupci koji se mogu voditi pred Sudom. Tu su pojednostavljeni postupak, ubrzani postupak, hitni prethodni postupak, te postupak privremene pravne zaštite. Pojednostavljeni postupak je kad sud može donijeti odluku već na temelju sudske prakse nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika. Ubrzani postupak omogućava Sudu brzo donošenje odluka u iznimno hitnim predmetima na način da se tim predmetima daje apsolutni prioritet u postupanju. Svi rokovi se maksimalno skraćuju. Hitni postupak (PPU) omogućava da se u skraćenom roku obrade najosjetljivija pitanja koja se odnose na područja sigurnosti i pravde. Postupak privremene pravne zaštite je odgoda ovrhe akta institucije.

4.2. Suci

U Europskom sudu sjedi onoliko sudaca koliko ima i država članica Europske unije. Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju Sud ima 28 sudaca. Suci se biraju iz redova „čija je nezavisnost izvan sumnje i koji posjeduju kvalifikacije za izbor na najviše sudačke funkcije u svojim državama ili su pravni savjetnici priznatih sposobnosti“, odnosno čija je neovisnost neupitna i koji ispunjavaju uvjete koji se u njihovim zemljama zahtijevaju za obavljanje najviših sudačkih dužnosti ili koji su priznati pravni stručnjaci. Suće nakon savjetovanja s odborom zaduženim za davanje mišljenja o prikladnosti kandidata za obnašanje tih dužnosti, sporazumno imenuju vlade država članica. Mandat suca traje 6 godina te se isti može obnoviti. Svaki sudac ima svoj kabinet koji je sačinjen od pravnih savjetnika koji pomažu sucima u pripremi sudske odluke. Prije preuzimanja dužnosti svaki sudac priseže da će svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda. Suci ne smiju obnašati nikakvu političku ili upravnu funkciju niti se smiju baviti ikakvim zanimanjem bilo plaćenim ili neplaćenim, osim ako to iznimno ne odobri Vijeće odlučujući običnom većinom.

4.2.1. Izbor sudaca

Lisabonskim ugovorom dolazi do promjene u načinu izbora sudaca i nezavisnih odvjetnika Suda te sudaca Općeg suda. Naime, iste i dalje biraju vlade država članica zajedničkim dogovorom, međutim prije nego što država istakne kandidata kojeg sve države moraju zajedničkom odlukom imenovati za suca ili nezavisnog odvjetnika, novoosnovani odbor treba dati svoje mišljenje o podobnosti kandidata za obavljanje te funkcije. Tako je odlukom Vijeća Europske unije od 11. veljače 2014. godine na temelju članka 255. prvog stavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a prije nego što vlade država članica imenuju kandidate, osnovan odbor zadužen za davanje mišljenja o prikladnosti kandidata za obnašanje dužnosti suca i nezavisnog odvjetnika Suda i Općeg suda. Odbor se sastoji od sedam osoba izabranih iz redova bivših članova Suda i Općeg suda, članova nacionalnih vrhovnih sudova i priznatih odvjetnika, od kojih jednoga predlaže Europski parlament.

Mandat suca počinje teći od dana kada je određen aktom o imenovanju. Ako taj akt ne odredi dan početka mandata, mandat počinje teći na dan objave tog akta u Službenom listu Europske unije. Prije nego što preuzme dužnost, na prvoj javnoj raspravi Suda kojoj prisustvuju nakon imenovanja suci i nezavisni odvjetnici polažu prisegu koja je predviđena čl. 2. Statuta i glasi:

„Prisežem da ću dužnosti obnašati nepristrano i savjesno; prisežem da ću čuvati tajnost vijećanja“.

Po polaganju prisega potpisuje se izjava kojom se preuzima svečana obveza.

4.2.2. Imunitet sudaca

Suci uživaju imunitet od sudskih postupka koji traje i nakon prestanka obnašanja dužnosti, što znači da uživaju imunitet u pogledu radnji koje su preuzeli u službenom svojstvu što uključuje izgovorene ili napisane riječi. Imunitet suca može biti ukinuti Sud zasjedajući u punom sastavu. Ukoliko se odluka o ukidanju imuniteta odnosi na člana Općeg ili specijalizirano suda, Sud donosi odluku tek nakon savjetovanja s dotičnim sudom.

Ako je sucu ukinut imunitet te je protiv njega pokrenut kazneni postupak, može mu se suditi u bilo kojoj državi članici, ali samo pred sudom nadležnim za suđenje članovima najviših nacionalnih pravosudnih tijela.

4.2.3. Prestanak dužnosti suca

Dužnost suca prestaje zamjenom, smrću ili njegovom ostavkom. Ostavka se podnosi u pisanom obliku predsjedniku Suda koji je prosljeđuje predsjedniku Vijeća. Nakon upućivanja ostavke, mjesto suca postaje slobodno. Iznimka je u slučaju kad se radi o razrješenju zbog neispunjavanju uvjeta ili obveza koje proizlaze iz službe, odnosno razrješenju dužnosti li oduzimanju prava na mirovinu ili druge zamjenske povlastice jednoglasnim mišljenjem sudaca i nezavisnih odvjetnika Suda. U tom slučaju sudac ostaje na dužnosti sve dok njegov nasljednik ne stupi na dužnost. Odluka sudaca i nezavisnih odvjetnika mora biti jednoglasna, dok dotični sudac ne sudjeluje u toj raspravi. Ukoliko se radi o osobi koja je član Općeg ili specijaliziranog suca, odluka se donosi nakon savjetovanja s dotičnim sudom. Nakon donesene odluke, Tajnik suda ju dostavlja predsjedniku Europskog parlamenta i predsjedniku Komisije te se o njoj obavještava i predsjednik Vijeća. Sudac koji zamjenjuje člana Suda čija dužnost nije istekla imenuje se za preostalo vrijeme trajanja svog prethodnika.

4.3. Predsjednik Suda

Predsjednik predstavlja Sud (čl. 9. st. 1. Poslovnika Suda). Predsjednik također upravlja radom Suda te predsjedava općim sjednicama članova Suda, raspravama i vijećanju Suda u punom sastavu i velikom vijeću te osigurava uredan rad službi Suda Europske unije. Predsjednika biraju suci između sebe, tajnim glasanjem i to na razdoblje od tri godine te mu je mandat obnovljiv. Sudac koji dobije glasove više od polovice sudaca izabire se za Predsjednika. Ukoliko ni jedan sudac ne postigne takvu većinu, glasovanje se ponavlja sve dok se ne dobije potrebna većina. Imenovanje predsjednika se objavljuje u Službenom listu Europske unije. Predsjedniku Suda u izvršavanju njegovih dužnosti pomaže potpredsjednik te ga zamjenjuje u slučaju njegove spriječenosti.

4.4. Potpredsjednik suda

Potpredsjednik Suda pomaže predsjedniku Suda u izvršavanju njegovih dužnosti i zamjenjuje ga u slučaju spriječenosti. Odluka pod kojim uvjetima potpredsjednik zamjenjuje predsjednika Suda u izvršavanju njegovih sudačkih dužnosti objavljuje se u Službenom listu Europske unije.

4.5. Nezavisni odvjetnici

Kao i kod sudaca, mandat nezavisnog odvjetnika počinje teći na dan kad je određen aktom o imenovanju, odnosno ukoliko taj akt ne odredi dan početka mandata, mandat teče od dana objave u Službenom listu. Nezavisni odvjetnici također daju prisegu poput sudaca. Njihova uloga je bitan faktor u očuvanju jedinstvenosti sudske prakse. Zadatak nezavisnih odvjetnika je da djelujući posve nepristrano i neovisno, iznesu pravno mišljenje u predmetima koji su im dodijeljeni. Trenutno na Europskom sudu ima 9 nezavisnih odvjetnika. Sud određuje prvog nezavisnog odvjetnika na razdoblje od jedne godine, te se ime prvog nezavisnog odvjetnika objavljuje u Službenom listu Europske unije. Ukoliko se mjesto prvog nezavisnog odvjetnika isprazni prije predviđenog roka njegova mandata, bira se nasljednik za preostalo razdoblje.

Nezavisni odvjetnici se biraju na razdoblje od 6 godina i iz redova su osoba s istim kvalifikacijama kao i suci Europskog suda. Njihov status je jednak sucima, te jednako kao i suci i nezavisni odvjetnici imaju pravo na svoj kabinet koji se sastoji od četiri pravna savjetnika. Sud nije obvezan slijediti mišljenja nezavisnih odvjetnika, ali ih u velikom slučaju slijedi, te se u presudama i izričito može pozivati na mišljenja. Mišljenje nezavisnog odvjetnika objavljuje se u Zborniku sudske prakse prije teksta presude ili druge odluke Suda te na Internet pretraživačima sudske prakse. Povećanje broja nezavisnih odvjetnika bi moglo utjecati na ubrzanje postupka pred Sudom obzirom se mišljenje danas traži u sve više slučajeva.

Sud je 16. siječnja 2013. zatražio povećanja broja nezavisnih odvjetnika za tri i to zbog pristupanja novih država članica Europskoj uniji, te prilagodbi institucionalnom okviru Unije vezanom za stupanje na snagu Ugovora iz Lisabona. Zbog novih nadležnosti koje su dodijeljene Europskoj uniji Lisabonskim ugovorom, broj predmeta se unazad nekoliko godina stalno povećava. Vijeće je odlukom od 25. lipnja 2013. odlučilo povećati broj nezavisnih odvjetnika na devet, s učinkom od 1. siječnja 2013., te na jedanaest, s učinkom od 7. listopada 2015. Tim povećanjem broja nezavisnih odvjetnika udovoljilo se zahtjevu Poljske na čiju je inicijativu uz Lisabonski ugovor usvojena i Deklaracija br. 38. Poljska kao velika država članica tražila je da i ona pored Njemačke, Francuske, Velike Britanije, Italije i Španjolske, ima pravo na stalnog nezavisnog odvjetnika. Naime, na temelju političkog dogovora koji je postignut još u ranim danima postojanja Europskih zajednica, velike države članice imaju

pravo na stalnog nezavisnog odvjetnika. Ranije se zahtjevu Poljske nije moglo udovoljiti obzirom povećanje za samo jednog nezavisnog odvjetnika nije moguće, jer bi tad na ostale države članice ostalo samo 2 nezavisna odvjetnika, zbog povećanja opsega posla Sud je konačno zatražio povećanje za tri nezavisna odvjetnika, te je Vijeće to odobrilo.¹³ Odredbe Statuta Suda koje se odnose na imunitet te prekid dužnosti suca, odnose se i na nezavisne odvjetnike.

4.6. Tajnik Suda

Tajnik Suda je glavni tajnik institucije čije službe vodi pod nadzorom predsjednika Suda. Prišeže pred Sudom da će svoje dužnosti obavljati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda. Sud imenuje tajnika. Kad se isprazni mjesto, oglas se objavljuje u Službenom listu Europske unije te se zainteresirane osobe mogu javiti u roku koji ne može biti kraći od tri tjedna, podnijeti prijave koje sadrže podatke o njihovom državljanstvu, sveučilišnom obrazovanju, poznavanju jezika, sadašnjim i prijašnjim zaposlenjima, kao i o pravničkom te međunarodnom iskustvu. Glasanje je tajno te u njemu sudjeluju suci i nezavisni odvjetnici. Tajnik se bira na razdoblje od šest godina te je njegov mandat obnovljiv.

Tajnika se može razriješiti ukoliko ne ispunjava potrebne uvjete ili ne izvršava obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti. U skladu s postupkom za imenovanje tajnika, Sud može imenovati zamjenika tajnika koji pomaže tajniku te ga mijenja u slučaju spriječenosti.

4.6.1. Dužnosti tajnika

Tajnik je dužan za zaprimanje, upućivanje i čuvanje svih dokumenta te za dostavu. Odgovoran je za arhivu te pomaže članovima Suda u obavljanju njihovih dužnosti. Upravlja službama suda te je zadužen za upravljanje osobljem, administracijom te pripremom i izvršenjem proračuna. Tajnik čuvat žigove i odgovoran je za arhivu Suda, izdanja Suda (npr. Zbornik sudske praske). U tajništvu se vodi upisnik za koji je odgovoran tajnik u koji se kontinuirano i prema zaprimanju upisuju svi postupovni akti te ostali prilozi i dokumenti. Izvadak u upisnik tajništva može svatko vidjeti i dobiti preslike i izvatke. U Službenom listu Europske unije se objavljuje obavijest o danu upisa akta kojim se pokreće postupak, imenima stranaka, zahtjevu, naznakama razloga i glavnih argumenata na koje se u zahtjevu poziva, ili, obavijest o danu podnošenja zahtjeva za prethodnu odluku, strankama glavnog postupka i

¹³ <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2013-10/cp130139hr.pdf>

pitanjima postavljenim Sudu. Tajnik na zahtjev suca odnosno nezavisnog odvjetnika mora osigurati da se sve rečeno ili napisano tijekom postupka pred Sudom prevede na sve jezike Europske unije.

4.7. Osnivanje sudskih vijeća

Sudska vijeća su sastavljena od tri ili pet sudaca. Predsjednici sudskih vijeća se biraju iz vlastitih redova i to na razdoblje od tri godine. Mandat im nije obnovljiv. Sud može zasjedati i u velikom vijeću i to kada zatraži država članica ili kao institucija Unije kao stranka u postupku. Veliko vijeće se sastoji od 15 sudaca te njime predsjedava predsjednik Suda. Za svaki predmet, veliko vijeće se sastoji od predsjednika Suda, potpredsjednika Suda, tri predsjednika vijeća od pet sudaca, sudac izvjestitelj, i dodaje se još potreban broj sudaca da se dostigne broj od 15. (prema senioritetu) Sudac izvjestitelj je sudac koji je zadužen za taj predmet i bira se između sudaca vijeća.

4.8. Kalendar rada Suda

Sud zasjeda stalno. Trajanje sudskih praznika određuje Sud uzimajući u obzir potrebe svojeg poslovanja. Dani sudskih praznika i popis službenih blagdana objavljuju se svake godine u Službenom listu Europske unije. Sudska godina započinje 7. listopada kalendarske godine i završava 6. listopada naredne godine. Sudske praznike utvrđuje Sud s tim da poštuje služene blagdane mjesta u kojem ima sjedište. U slučaju hitnosti predsjednik može sazvati suce i nezavisne odvjetnike tijekom praznika, ali isto tako im može iz opravdanih razloga odobriti dopust.

5. OPĆI SUD

Opći sud je autonoman u odnosu na Sud te je osnovan 1988. godine odlukom Vijeća, a na zahtjev Suda. Počeo je s radom 31. listopada 1989. godine. Cilj njegova osnivanja bio je smanjiti opseg posla Suda te uvođenje dvostupanjske sudske zaštite.

Kod Općeg suda zadržano je pravilo prema kojem je taj sud sastavljen od barem po jednog suca iz svake države članice dok je ostavljena mogućnost da se poveća broj sudaca. Do danas ta mogućnost nije iskorištena, ali postoji mogućnost da se uskoro iskoristi. Naime, kako bi se povećala efikasnost institucije uz dosadašnjih 28 sudaca, nedavno je predloženo da se Općem sudu priključi još 12 novih sudaca zbog opsega posla kako bi se skratilo trajanje postupka, pri čemu bi svaka država članica maksimalno mogla imati dva suca. Vijeće je nedavno podržalo reformu Općeg suda.¹⁴

Opći sud je nadležan za: izravne tužbe; tužbe koje podnose države članice protiv Komisije; tužbe koje podnose države članice protiv Vijeća u vezi s aktima iz područja državnih potpora i mjera trgovinske zaštite; tužbe radi naknade štete; tužbe na temelju ugovora EU; tužbe na području intelektualnog vlasništva protiv Ureda za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajn) i protiv Ureda Zajednice za biljnu raznolikost; žalbe protiv odluka Službeničkog suda (samo se mogu odnositi na pravna pitanja); tužbe protiv odluka Europske agencije za kemikalije.

Na odluke Općeg suda može se podnijeti žalba Sudu u roku od dva mjeseca.

5.1. Suci Općeg suda

Opći sud se sastoji od najmanje 28 sudaca iz svake države članice. Suce sporazumno imenuju vlade država članica nakon savjetovanja s odborom za davanje mišljenja o prikladnosti kandidata za obnašanje tih dužnosti. Svaki član Općeg suda izvršava dužnost suca, te svaki sudac osim predsjednika može izvršavati dužnost nezavisnog odvjetnika. Mandat suca teče od dana koji je određen aktom o imenovanju, odnosno ukoliko nije navedeno u aktu, od dana donošenja akta o imenovanju. Mandat traje šest godina i može se obnoviti. Suci između sebe biraju predsjednika na tri godine. Kao i kod Suda, u Općem sudu

¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2015/06/23-gac-court-justice-reform/>

suci daju prisegu te potpisuju izjavu kojom se svečano obvezuju da će tijekom i nakon prestanka obnašanja svoje dužnosti poštovati obveze koje iz nje proizlaze.

Red prvenstva sudaca određuje se prema trajanju njihove dužnosti, dok u slučaju jednakog trajanja dužnosti, red prvenstva se određuje prema životnoj dobi.

5.2. Predsjednik Općeg suda

Predsjednik Općeg suda se bira tajnim glasanjem sudaca na razdoblje od tri godine te je izabran sudac koji dobije glasove više od polovice sudaca Općeg suda. U slučaju da se mjesto predsjednika Općeg suda isprazni prije redovitog isteka mandata, za preostalo razdoblje se bira njegov nasljednik tj. u slučaju odsutnosti ili spriječenosti dužnost predsjednika Općeg suda izvršava jedan od predsjednika vijeća. Ukoliko su istovremeno odsutni i predsjednik Općeg suda i predsjednici vijeća, dužnost predsjednika Općeg suda izvršava jedan od sudaca. Predsjednik Općeg suda presjeda velikim vijećem, upravlja radom i službama Općeg suda odnosno presjeda raspravama kad Opći sud zasjeda u punom sastavu te vijećanjima u zatvorenim sjednicama. Ako je raspoređen u vijeće od tri ili pet sudaca presjeda tim vijećem.

Predsjednik Suda i predsjednik Općeg suda zajedničkom suglasnošću određuju uvjete pod kojima dužnosnici i ostali službenici dodijeljeni Sudu pružaju usluge Općem sudu kako bi se omogućilo njegovo djelovanje. Određeni dužnosnici ili ostali službenici odgovorni su tajniku Općeg suda koji je podređen predsjedniku Općeg suda. Predsjednik Općeg suda određuje dan i sat održavanja ročišta Općeg suda.

5.3. Sudska vijeća

Opći sud zasjeda u vijećima od tri ili pet sudaca. U vijećanju na zatvorenoj sjednici sudjeluju samo oni suci koji su prisustvovali usmenoj raspravi. Svaki sudac ima pravo iznijeti svoje mišljenje te ga obrazložiti. Predsjednike vijeća suci biraju iz vlastitih redova i to na razdoblje od tri godine. Kriteriji raspodjele predmeta vijećima se objavljuju u Službenom listu Europske unije a određuje ih Opći sud. Više od 80% predmeta rješava se u vijećima od tri suca.

Ovisno o složenosti, važnosti ili posebnim okolnostima predmet se upućuje velikom vijeću ili vijeću s nekim drugim brojem sudaca. Ukoliko je zbog odsutnosti ili spriječenosti

broj sudaca paran, tada sudac s najnižim položajem prema redu prvenstva ne sudjeluje u vijećanju. Veliko vijeće se sastoji od 13 sudaca te je za kvorum potrebno je devet sudaca.

Kad Opći sud odlučuje u punom sastavu pomaže mu sudac koji izvršava dužnost nezavisnog odvjetnika, a kojeg je odredio predsjednik Općeg suda. Ako se u punom sastavu ne postigne kvorum, ročišta se odgađa dok se ne postigne.

5.4. Postupak

Predsjednik Općeg suda po podnošenju tužbe dodjeljuje predmet jednom od vijeća te odlučuje o prijedlogu predsjednika vijeća o određivanju suca izvjestitelja. Postupak pred Općim sudom se pokreće tužbom koju sastavlja odvjetnik ili agent i koja se upućuje tajništvu suda. Glavne točke tužbe se prevode i objavljuju Službenom listu Europske unije u obliku obavijesti. Tajnik dostavlja tužbu suprotnoj stranci koja u određenom roku može podnijeti odgovor na tužbu. U postupku se mogu uključiti osobe koje pokažu interes za rješavanje spora o kojem Opći sud odlučuje. Intervenijet upućuje podnesak kojim podupire ili odbija zahtjev jedne od stranaka.

Postupak se sastoji od pisanog i usmenog dijela. Izvornik svakog postupovnog akta potpisuje agent ili odvjetnik stranke. Tužba mora sadržavati ime i stalnu adresu tužitelja, naznaku stranke protiv koje se tužba podnosi, predmet spora i sažeti prikaz tužbenog razloga, tužbeni zahtjev, te dokazne prijedloge po potrebi. Ukoliko tužba udovoljava svim uvjetima, odnosno ispunjava formalne pretpostavke iz Poslovnika, dostavlja se tuženiku. U slučaju da ne udovoljava, tužitelj se poziva da ukloni nedostatke. U roku od dva mjeseca tuženik podnosi odgovor na tužbu. Tužba i odgovor na tužbu mogu se dopuniti replikom tužitelja ako je to potrebno, osim ukoliko Opći sud, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika odlučit da to nije potrebno. U svakom slučaju Opći sud može dopustiti strankama da dopune spis ako tužitelj u roku od dva tjedna od dostave odluke podnese obrazloženi zahtjev u tom smislu. U replikama se mora obrazložiti razlog kašnjenja. Tijekom postupka je zabranjeno iznositi nove razloge, osim ako se ne temelje na pravnim ili činjeničnim pitanjima o kojima se saznalo tijekom postupka. Predsjednik nakon što sasluša stranke i nezavisnog odvjetnika, može u svakom trenutku odlučiti o povezanosti dvaju ili više predmeta, odnosno može predložiti spajanje.

Opći sud rješava predmete prema redoslijedu prema kojem je u predmetu završeno izvođenje dokaza. Predsjednik otvara raspravu i njome upravlja te brine o održavanju reda dok tajnik sastavlja zapisnik sa svake rasprave koji obojica potpisuju. Zapisnik je javna isprava.

5.5. Tajnik

Tajnik se imenuje na razdoblje od 6 godina te može biti ponovno imenovan. Dva tjedna prije datuma određenog za imenovanje tajnika predsjednik Općeg suda obavještava suce o zaprimljenim prijavama. U prijavi se dostavljaju podaci o životnoj dobi kandidata, državljanstvu, sveučilišnom obrazovanju, poznavanju jezika, sadašnjim i prijašnjim zaposlenjima, kao i o njihovom pravničkom i međunarodnom iskustvu, ukoliko ga imaju. Prije nego što stupi na dužnost tajnik polaže prisegu. Tajniku u radu može pomagati jedan ili više zamjenika tajnika. Ukoliko više ne ispunjava uvjete ili ne izvršava obveze, tajnika se može razriješiti dužnosti. Prije takve odluke Općeg suda, tajniku se daje mogućnost da iznese očitovanje. Tajnik na zahtjev suca, nezavisnog odvjetnika ili stranke osigurava da se sve rečeno ili napisano tijekom postupka pred Općim sudom prevede na jezike izabrane među jezicima Europske unije.

5.5.1. Rad tajništva

Svi postupovni akti i prilozi se upisuju prema redu zaprimanja u upisnik za koji je odgovoran tajnik. Na izvornike tajnik stavlja zabilješku o upisu. Upisi u upisnik i zabilješke su javne isprave te svatko može izvršiti uvid u upisnik te dobiti izvatke prema tarifi koju određuje Opći sud. Tajnik čuva žigove u tajništvu. Pod nadzorom predsjednika, tajnik je zadužen za zaprimanje, upućivanje, čuvanje te dostavu dokumenata. Tajnik je također odgovaran za arhivu i zadužen za izdanja Općeg suda. Prisustvuje ročištima Općeg suda osobito kad se rješava o pitanju koje se tiče sudske uprave te vodi zapisnik i obavlja poslove sudske uprave te financijsko poslovanje i računovodstvo.

Obavijesti o datumu upisa akta kojim se pokreće postupak, imenima i adresi stranaka, predmetu spora, zahtjevu i naznakama razloga i glavnih argumenata na koje se u zahtjevu poziva objavljuju se u Službenom listu Europske unije.

5.6. Besplatna pravna pomoć

Iako je postupak besplatan, sud ne pokriva troškove odvjetnika ovlaštenog za zastupanje pred sudom države članice koje stranke mora zastupati pred Sudom. Međutim fizička osoba koja ne može snositi troškove postupka može zatražiti besplatnu pravu pomoć.

6. SLUŽBENIČKI SUD

Temeljem Ugovora iz Nice koji je stupio na snagu 1. veljače 2003. godine, kojim je predviđeno osnivanje sudskih vijeća za određena specifična područja, Vijeće Europske unije je 2004. godine odlučilo osnovati Službenički sud koji bi rješavao sporove između Europske unije i njezini djelatnika. Službenički sud se sastoji od sedam sudaca koji se imenuju na razdoblje od šest godina, a imenuje ih Vijeće. Suci mogu biti ponovno imenovati nakon isteka dužnosti. Za slučaj odsutnosti sudaca, imenuju se i privremeni suci. Suce Službeničkog suda imenuje Vijeće nakon savjetovanja s odborom te se osigurava najšira sastav na najširoj mogućoj zemljopisnoj osnovi i zastupljenosti nacionalnih pravnih sustava. Sporovi koji se vode pred Službeničkim sudom ne odnose se samo na pitanja iz radnih odnosa u užem smislu već i na sustav socijalne sigurnosti. Reforme koje se odnose na Opći sud, tiču se i Službeničkog suda obzirom je jedna od reformi spajanje Službeničkog sa Općim sudom.

6.1. Suci

Mandat suca teče na dan kojim je određen aktom o imenovanju odnosno od dana objave u Službenom listu Europske unije ukoliko isti nije određen aktom o imenovanju. Prije preuzimanja dužnosti suci polažu prisegu.

Prvenstvo u Službeničkom sudu ima predsjednik Službeničkog suda; zatim predsjednici vijeća, prema trajanju njihove dužnosti kao članova Službeničkog suda te ostali suci prema trajanju svoje dužnosti kao članova Službeničkog suda. Ukoliko netko ima jednako trajanje dužnosti, red prvenstva određuje se prema dobi.

6.2. Predsjednik Službeničkog suda

Predsjednik Službeničkog suda predstavlja Službenički sud te presjeda raspravama vijećima punog sastava, vijeća od pet sudaca i svakog vijeća od tri suca u koje je raspoređen. Suci između sebe tajnim glasanjem biraju predsjednika Službeničkog suda na razdoblje od tri godine. Mandat predsjednika je obnovljiv. Ukoliko se mjesto predsjednika isprazni prije isteka mandata, na njegovo mjesto se bira nasljednik. Predsjednik Službeničkog suda upravlja radom suda i osigurava uredan rad njegovih službi.

6.3. Sudska vijeća

U Službeničkom sudu osnivaju se vijeća od tri suca, dok se može osnovati i vijeće od 5 sudaca, a odluke može donositi i sudac pojedinac. Službenički sud odlučuje o raspoređivanju sudaca u vijeće. Suci između sebe biraju predsjednike vijeća od tri suca na razdoblje od tri godine čiji mandat je obnovljiv. Predsjednici vijeća upravljaju radom vijeća te presjedaju raspravama i vijećanjima. Službenički sud može valjano zasjedati samo ako je postignut kvorum i to pet sudaca za puni sastav te tri suca za vijeće od pet sudaca i vijeće od tri suca. Ako zbog odsutnosti ili spriječenosti jednog suca nije postignut kvorum ročište se odgađa do prestanka odsutnosti ili spriječenosti. Predsjednik vijeća može popuniti sastav drugim sucem iz vijeća ili predložiti predsjedniku Službeničkog suda da odredi suca iz drugog vijeća. Vijećanje je tajno i sudjeluju u njemu samo suci koji su sudjelovali na raspravi.

6.4. Tajnik

U Službenom listu Europske unije se objavljuje oglas u slučaju da se isprazni mjesto tajnika, te u roku koji ne može biti kraći od tri tjedna zainteresirane osobe mogu podnijeti prijave. Dva tjedna prije od datuma određenom za imenovanje tajnika, predsjednik Službeničkog suda obavještava suce o zaprimljenim prijavama. Tajnik se imenuje na razdoblje od 6 godina i mandat mu je obnovljiv. Tajniku se može obnoviti mandat bez provođenja natječaja u slučaju da tako izglasuju suci Službeničkog suda. Tajnika se može razriješiti ako više ne zadovoljava potrebne uvjete ili ne ispunjava svoje obveze. Prije takve odluke tajniku se daje mogućnost da iznese svoje očitovanje. U slučaju odsutnosti ili spriječenosti tajnika može zamijeniti zamjenik tajnika.

Tajnik je odgovoran za zaprimanje, upućivanje i čuvanje dokumenata te dostavu. Pomaže članovima Službeničkog suda u obavljanju njihovih dužnosti. Čuva žigove, odgovoran je za arhivu te izdanja Službeničkog suda, uključujući zbornik sudske praskе. Tajnik prisustvuje ročištima i sastavlja zapisnik.

Upisnik za koji je odgovoran tajnik se vodi u tajništvu te se tu evidentiraju svi postupovni akti te stavljaju zabilješke. Svaka stranka može izvršiti uvid u spis predmeta u tajništvu te dobiti izvatke, a osim toga prema tarifi suda može dobiti preslike akata i prema potrebama ih ovjeriti. Ni jedna treća osoba ne može izvršiti uvid u spis predmeta bez predsjednika Službeničkog suda. Pod nadzorom predsjednika Službeničkog suda, ostali

dužnosnici i službenici pomažu predsjedniku Službeničkog suda, sucima, tajniku, te odgovaraju tajniku.

6.5. Kalendar rada Službeničkog suda

Dan i sat ročišta Službeničkog suda određuje Predsjednik suda. Sudska godina započinje 1. listopada i traje do 30. rujna naredne godine. Na Službenički sud primjenjuju se dani sudskih praznika i popis službenih blagdana koje određuje Sud i koji se objavljuju u Službenom listu Europske unije.

6.6. Postupak

Postupak pred sudom se pokreće tužbom koju sastavlja odvjetnik te je upućuje tajništvu Suda. Tajnik dostavlja tužbu protivnoj stranci koja ima rok od dva mjeseca za davanje odgovora na tužbu. Službenički sud određuje kriterije dodjele novih predmeta vijećima osobito zbog povezanosti i zbog osiguranja ujednačene i usklađene raspodjele opterećenosti vijeća te ovisno o složenosti pravnog pitanja se upućuje vijeću u punom sastavu ili vijeću od pet sudaca. U slučaju na nepostojanje pravnih i činjeničnih pitanja, odnosno u slučaju da je o tim pitanjima Sud, Opći sud ili Službenički sud već odlučio, odluku može donijeti i sudac pojedinac u vijeću od tri suca. Agenti, savjetnici i odvjetnici koji sudjeluju u interesu države članice ili institucije moraju podnijeti dokaz o svom statusu na način da moraju dostaviti punomoć ili drugi službeni dokaz u tajništvo koji im je dala stranka. Oni također uživaju imunitet u pogledu izgovorenih i napisanih riječi u vezi s predmetom ili strankama. Osobe koje dokažu svoj interes za ishod spora mogu sudjelovati kao intervenijeti. Na javnoj raspravi suci mogu postavljati pitanja zastupnicima stranaka te i samim strankama. Sudac izvjestitelj sastavlja prethodni izvještaj za raspravu koji je dostupan javnosti na jeziku postupka. U njemu se određuju točke na koje se stranke moraju usredotočiti u svom usmenom izlaganju.

Dostavu osigurava tajnik te se vrši na adresu koju je adresat izabrao. To može biti preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom uz potvrdu o primitku, telefaksom, odnosno elektroničkim putem. Rokovi se računaju na dane, tjedne, mjesece ili godine i teče od trenutka kad je neki događaj nastupio ili je poduzeta neka radnja.

6.7. Zaštita identiteta

Tužitelja se pri podnošenju tužbe obavještava o tome da se odluke Službeničkog suda objavljuju na Internetu te na temelju obrazloženog zahtjeva ili po službenoj dužnosti Službenički sud izostavlja ime tužitelja i po potrebi druge podatke ako legitimni razlozi opravdavaju takvu zaštitu identiteta.

7. UNUTARNJE USTROJSTVO SLUŽBI

Sud Europske unije se sastoji od Suda, Općeg suda i Službeničkog suda, ali i drugih službi koje su osnovane kako bi sud mogao obavljati sve zadaće. Sud mora u cijelosti poštovati višejezičnost zbog potrebe komunikacije sa strankama na jeziku postupka te širenje sudske praxe u svim državama članicama.

Na Sudu je pored sudaca i nezavisnih odvjetnika zaposleno još oko 2000 ljudi. Većina zaposlenih ima status službenika, dok su ostali zaposleni kao privremeni djelatnici ili ugovorni djelatnici. Polovica službenika radi u jezičnim službama, četvrtina je u kabinetima, te je četvrtina zaposlena u različitim službama kao što je knjižnica, odjel za istraživanje, tajništvo, financije, ljudski resursi, mediji i informiranje, informatika, itd. Službe vodi tajnik pod nadzorom predsjednika Suda.

7.1. Prevoditeljska služba

Jedna od najznačajnijih službi na sudu je prevoditeljska služba. Tu službu čine stručnjaci s odgovarajućim pravnim obrazovanjem i temeljitim znanjem više službenih jezika Europske unije, odnosno pravnici koji uz pravno obrazovanje vladaju s najmanje tri službena jezika suda. Jezici postupka su bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, irski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, njemački, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski. Prevoditeljske službe su smještene u dva tornja od kojih svaki ima 24 kata. Svaki jezični odjel ima dva kata, dok neki odjeli imaju i više, obzirom na broj prevoditelja.

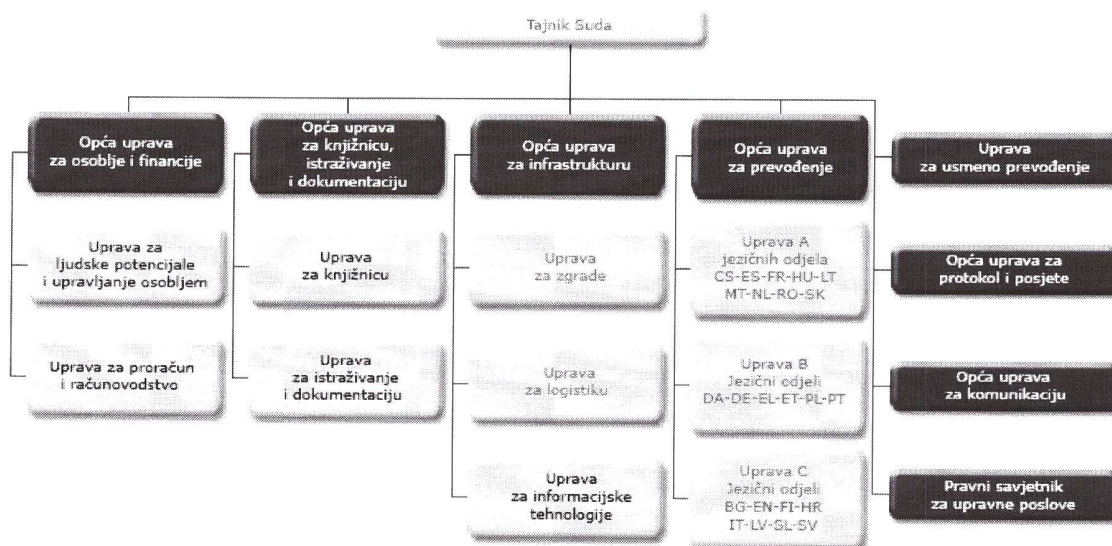
Na dan 31. prosinca 2014. godine prevoditeljske službe su sačinjavale 47% osoblja institucije što podrazumijeva 630 pravnika lingvista, 70 usmenih prevoditelja. Godišnje se prevodi 1 000 000 stranica te 717 usmenih rasprava i sastanaka. Sa 24 službena jezika Unije moguće su 552 jezične kombinacije.¹⁵

Služba za prevođenje se sastoji od Opće uprave organizirane u jezične jedinice kojima pomažu četiri jedinice za posredne poslove. Svaka jezična jedinica ima svoj odjel sa voditeljem odjela, pravnicima lingvistima, lektorima i asistentima.

¹⁵ http://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_80908/

7.2. Ostale službe

Sve službe institucije podređene su tajniku Suda, koji je pod nadzorom predsjednika Suda.¹⁶

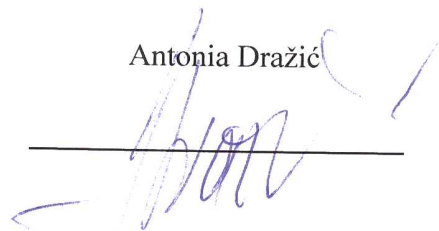
¹⁶ http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7001/

V. ZAKLJUČAK

Lisabonskim ugovorom ukida se struktura Unije utemeljena na stupovima pa se tako u sklopu novog institucionalnog okvira mijenja i naziv suda u Sud Europske unije te dolazi do podijele na Sud, Opći sud te specijalizirane sudove. Organizacija Suda Europske unije se mijenjala sukladno izmjenama u osnivačkim ugovorima i sudeći prema prijedlozima za proširenje Općeg suda i spajanje sa Službeničkim sudom zbog opasnosti od budućeg zasićenja sustava, mijenjat će se i dalje. Svakim pristupanjem nove države dolazi do promjene u broju zaposlenika odnosno do potrebe za novim kadrom iz te države članice, što znači da dovodi i do novih tehničkih pitanja poput potrebe za većim brojem ureda. Današnja situacija je takva da se u skoro vrijeme gradi još jedan toranj koji se pridružuje dvoje dosadašnjih tornjeva Suda Europske unije. Broj predmeta iz godine u godinu je sve veći, iako je i produktivnost u rješavanju predmeta sve veća, međutim pitanje većeg broja sudaca je aktualna stvar, dok je broj nezavisnih odvjetnika već povećan. Smatram da je za takvu instituciju poput Suda Europske unije potrebno upravo to, da se konstantno razvija, što je slučaj i sa samim Luksemburgom koji je od države koja se bavi stočarstvom i poljoprivredom postao jedno od vodećih bankarskih i institucionalnih središta. Potreba za institucijom suda je apsolutna nužna, jer u Europskoj uniji mora postojati sudska instanca kojoj se mogu obratiti strane koje smatraju da se pravo Unije ne provodi na pravilan način, potrebno im je tumačenje prava, ili je neko njihovo pravo povrijeđeno. Zahvaljujući Sudu, svakom građaninu države članice je sudska praksa dostupna na dan objave i to na vlastitom jeziku, te se isto tako mogu obratiti Sudu na vlastitom jeziku obzirom je kadar takav da moraju biti zastupljeni svi jezici Europske unije. Na taj način građani mogu saznati neko svoje pravo i boriti se za isto.

Organiziranje rada institucije sa velikim brojem zaposlenih nije jednostavan posao, ali svaka osoba bi morala uvidjeti svoju važnost i ulogu. Općenito u životu mislim da je važno imati neki cilj, a u konkretnom slučaju, to je boljitak svih građana Europske unije, mir i međusobno uvažavanje. Napraviti nešto bolje za sutra. Ujedinjeni u različitosti.

Antonia Dražić

POPIS LITERATURE I IZVORI

Statut suda Europske unije

Poslovnik Suda

Poslovnik Općeg suda

Poslovnik Službeničkog suda

KNJIGE I ČLANCI

Buljan Katarina, O Europskom sudu u Luxembourg, Hrvatska pravna revija, rujan 2013.

Ćapeta Tamara i Rodin Siniša, Osnove prava Europske unije, Zagreb 2010.

Tamara Ćapeta, Sudovi Europske unije, Nacionalni sudovi kao europski sudovi, Zagreb 2002.

T. Ćapeta, Z. Đurđević, I. Goldner Lang, D. Lapaš, M. Mataija, T. Perišin, R. Podolnjak, S. Rodin, G. Selanec, S. Vasiljević, Reforma Europske unije, Lisabonski ugovor, Zagreb 2009.

INTERNET STRANICE

http://europa.eu/about-eu/index_hr.htm

https://hr.wikipedia.org/wiki/Robert_Schuman

http://ec.europa.eu/about/index_hr.htm

http://europa.eu/about-eu/basic-information/eu-presidents/index_hr.htm

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/#avantpropos

<http://hr.wikipedia.org/wiki/Luxembourg>

<http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2015/06/23-gac-court-justice-reform/>

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_80908/